

Capitolul I

Trăsături generale ale titlurilor de credit

1.1. Premisă

Nimeni nu contestă calitatea de titlu de credit al cambiei¹. Este necesară, în prealabil, o incursiune în domeniul mai general al teoriei titlurilor de credit, în problematica acestei categorii care desemnează o parte a activului patrimonial al unei persoane. Adică, vrem să abordăm cambia prin prisma principiilor generale care caracterizează titlurile de credit.

1.2. Reglementarea titlurilor de credit

Noțiunea de titlu de credit nu indică ceva determinat, concret. În realitate nu întâlnim un titlu de credit în stadiu pur, ci documente în care regăsim caracteristicile generale ale acestei categorii juridice², dar care în același timp au elementele particulare prin care se diferențiază unele de altele.

Conceptul este opera doctrinei care constituie o adevărată cucerire a dreptului modern, „datorită căreia se poate spune că economia contemporană apare aproape transfigurată datorită rolului deosebit de important dobândit de aceste titluri”³.

Noțiunea de titlu de credit are la bază o construcție juridică întemeiată pe ideea de drept și de obligație autonome aflate într-o succesiune de transmisiuni făcute după reguli speciale.

În sistemul juridic românesc expresia titlu de credit indică produsul unei opere generale efectuate de doctrina românească și străină care a

¹ M.N. Costin, *Dicționar de drept comercial internațional*, Ed. Dacia, Cluj Napoca, 1978, p. 218; O. Căpățână, B. Ștefănescu, *Tratat de drept al comerțului internațional*, vol. II, Ed. Academiei, București, 1987, p. 81; M. Niță, *Titlurile de credit ca instrumente de plată*, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p. 7.

² Gh. Potolea, H.M. Hossu, *Efectele de comerț, hârtiile de valoare, mecanismele bursiere în economia de piață*, Cluj Napoca, 1992, pp. 10 și 24.

³ S. Ionescu, P. Demetrescu, I.L. Georgescu, *Noua lege asupra cambiei*, Ed. Națională Ciornei, București, 1934, p. 88.

elaborat un pachet de principii juridice apreciabile unei întregi categorii de documente constatatoare de drepturi și obligații. Din păcate, acest efort colectiv nu-l regăsim în domeniul legislativ. Dreptul nostru pozitiv nu cuprinde o reglementare generală în acest domeniu¹. Avem doar texte ale unor acte normative în care indică regimul juridic al unor specii ale titlurilor de credit².

Această stare de lucruri nu este normală. De obicei în viața economică apar figurile tipice de titluri de credit pe care le cunoaște legislația noastră. Însă fenomenele economice sunt într-o continuă mișcare și transformare, fapt ce indică nevoia permanentă de mijloace juridice adecvate. Nu este exclus, în acest context, ca actualele specii de titluri de credit recunoscute de lege să nu mai corespundă exigențelor. De aceea este necesar *de lege ferenda* o consacrare legislativă a principiilor care să permită apoi utilizare de către comercianți a acelui document care răspunde cel mai bine intereselor lor.

1.3. Relația document – obligație într-un raport juridic specific titlurilor de credit

Expresia titlu de credit desemnează un document (un înscris) un bun mobil prin natura lui, cu valoare intrinsecă (chiar dacă de obicei această valoare este nesemnificativă din punct de vedere economic)³. Din timpurile cele mai vechi s-a consacrat ideea că scrisul consacrat pe un document conține manifestarea de voință a aceluia care l-a emis⁴ și că actul dresat sau semnat de una din părți conține voința sa în raportul dintre ea și ceilalți. Într-un asemenea raport, înscrisurilor li s-au recunoscut, în general, funcții probatorii, în sensul că servesc la dobândirea existenței unei obligații, indisolubilă. Obligația există independent și poate fi dovedită prin alte mijloace de probă.

¹ Alte legislații cuprind astfel de reglementări: art. 1992, art. 1994, art. 1997, Cod civil italian.

² Legea nr. 58/1934, art. 61-71 și art. 118-126 din Legea nr. 31/1998.

³ A. Pop. Gh. Beleiu, *Drept civil. Partea generală*, București 1975, p. 200; E. Lupan, *Drept civil – partea generală*, Cluj Napoca, 1981, p. 126; P.C. Vlachide, *Repetiția principiilor de drept civil*, Ed. Europa Nova, București, 1984, pp. 60-63.

⁴ E. Drăgoescu, *Valuta și implicațiile ei în economia de piață*, Cluj Napoca, 1991, p. 41.

Alteori înscrisurilor li s-a recunoscut și o funcție constitutivă. Obligația pe care partea vrea să o asume nu poate lua naștere fără ca ea să fie consemnată într-un document. Deci între document și obligație există o legătură ce dă înscrisului o valoare juridică mult mai mare decât aceea a înscrisurilor probatorii. Legătura nu este însă permanentă întrucât odată ce obligația sau dreptul corelativ s-au născut, în mod legal, ele au o evoluție independentă de existența înscrisului.

Referitor la titlurile de credit, doctrina relevă că între obligație și înscris legătura este nu numai constitutivă ci și permanentă¹. Pe de o parte, dreptul și obligația corelativă nu se nasc decât prin consemnarea voinței subiecților într-un document, iar pe de altă parte „dreptul nu poate fi exercitat de către titulari decât prin posesiunea materială a înscrisului, iar debitorul nu se poate elibera valabil decât cerând și obținând restituirea înscrisului fără de care riscă să mai plătească odată în mâinile celui ce se va prezenta ca posesor legitim al aceluiași înscris”².

Conexiunea durează cât timp exista dreptul și obligația, documentul având un caracter de necesitate pentru nașterea și exercițiul dreptului și pentru stingerea obligației corelative.

Deci, sub aspectul conținutului titlului constatăm existența unei strânse conexiuni între document și drept, încât posesia primului constituie întotdeauna condiția suficientă și necesară pentru exercitarea celui alt³. Observăm totuși că această legătură de necesitate, deși specifică, nu este prin ea însăși absolut definitorie numai pentru documentele – titluri de credit. Practic, necesitatea documentului o întâlnim în exercițiul drepturilor în toate ipotezele de creditare născute din raporturi juridice pentru care dreptul pozitiv preferă forma scrisă *ad probationem* sau *ad solemnitatem*.

Spre exemplu, nimeni nu poate obține realizarea unei creanțe mai mari de 250 lei, dacă debitorul nu o recunoaște ori nu este constatată într-un act scris. Același lucru îl putem spune despre exercițiul unui drept rezultat dintr-un act solemn în ipoteza în care creditorul nu poate depune actul scris și dreptului nu i s-au făcut formalitățile de opozabilitate față de terți.

¹ O. Căpățână, B. Ștefănescu, *op. cit.*, p. 83, vol. II.

² S. Ionescu, P. Demetrescu, I.L. Georgescu, *op. cit.*, p. 86.

³ A. Asquini, *Titoli di credito*, Padova, 1966, p. 49; G. Ferri, *Le Promesse unilaterali – I. titoli di credito*, Milano, 1972, p. 45.

Nici suficiența documentului pentru exercițiul unui drept, nu este singura, unica trăsătură definitorie a titlului de credit. Așa-zisele documente de legitimare, deși nu sunt titluri de credit, au la baza utilizării lor, în practică, regula suficienței. Urmează deci, să găsim și alte trăsături specifice ale titlurilor de credit, care împreună cu caracterul necesar al documentului să le definească precis și inconfundabil.

Constatăm că titlurile de credit, separat de conținutul specific, definit prin unitatea dintre document și drept, pot fi caracterizate și sub aspect funcțional. Ele creează un nou instrument care favorizează mișcarea creditelor și dau o protecție specială terțului cumpărător al creanței.

Funcțiunea titlurilor de credit s-ar circumscrie într-un cadru mai larg al mobilizării creditelor, al bogăției. Mobilizarea creditelor prin cedarea lor (prin transmisiune) nu este o noutate adusă de doctrină, ci o instituție juridică pe care dreptul comun o reglementează amănunțit prin instituția cesiunii de creanță (art. 1566-1592 C. civ.), cum tot așa este reglementată transmisiunea bogăției mobile între diferiți subiecți (art. 1909 v. C. civ., art. 935 C. civ.).

Însă aceste transmisiuni creează probleme cedenților și fac pe dobânditor să suporte riscuri. Tocmai aici titlurile de credit își realizează funcțiunile, înlăturând riscurile dobânditorilor de credite, de bogăție mobilizată.

1.4. Problemele și riscurile dobândirii creditului după regulile cesiunii

Cesiunea de creanță este un titlu juridic prin care un creditor transmite dreptul său de creanță unei alte persoane¹. Transmisiunea presupune o renunțare de drept din partea cedentului și o achiziție din partea cesionarului (primitorului). Acest transfer produce și unele consecințe negative, ce rezultă din **caracterul derivativ al titlului** prin care se realizează achiziția, astfel încât dobânditorul nu obține un drept originar. Fenomenul este consecința raportului care se stabilește între cel ce cedează și primitor, raport guvernat de principiul *nemo plus juris in alium*

¹ L. Pop, *Drept civil, Teoria generala a obligațiilor*, Ed. Fundației Chemarea, Iași, 1994, p. 455; L. Pop, I.F. Popa, S.I. Vidu, *Tratat de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 464.

transfere potest. Asta înseamnă că dobânditorul preia toate inconveniente ale antecesorului său, substanțiale și formale, întrucât nimeni nu poate primi mai mult decât a avut cel ce i-a transmis¹.

Așadar va trebui să vedem urmările:

Din punct de vedere substanțial (material), orice achiziție printr-un titlu derivativ este supusă regulii potrivit căreia transferul nu poate da achizitorului o poziție juridică mai bună decât poziția celui care a renunțat la drept. În consecință, dacă cel ce cedează nu este efectiv titularul creditului cedat (pentru că dreptul său nu este valabil la constituire sau dreptul său este vulnerabil la excepții ale debitorului care reduc total sau în parte prerogativele creditorului), această lipsă se răsfrânge asupra cesionarului. El (cesionarul) se vede frustrat în realizarea scopului pentru care a făcut achiziția.

Din punct de vedere formal, întrucât obținerea dreptului este rezultatul unei negocieri între cel care cedează și cesionar, acesta din urmă trebuie să se legitimeze față de debitor dovedind achiziția făcută. Dacă sunt mai mulți achizitori succesivi, ultimul dobânditor trebuie să dovedească lanțul de achiziții până la el. De asemenea, trebuie preîntâmpinat riscul ca debitorul neștiutor despre cesiune, să plătească vechiul titular, prin notificarea operațiunii².

Fiecare din aceste situații pot fi inconveniente pentru dobânditorii succesivi ai aceleiași creanțe.

Desigur, nu putem absolutiza aceste riscuri. Chiar dacă se verifică vreunul din riscuri (materiale sau formale) achizitorul se poate despăgubi având acțiune împotriva celui care i-a provocat paguba. Acțiunea are însă un caracter personal, de desdăunare, și nu un caracter real, adică să urmărească obiectul cedat și să mențină stabilă și necontestată poziția obținută de creditor, dobânditor al unui credit cedat³.

Deci, circulația creditelor prin cesiune asigură cea mai slabă protecție cumpărătorului; excepțiile specifice titlurilor derivative îngreuiază situația dobânditorilor de credite care este dependentă de formalismul notificării cesiunii. Cesionarul își vede periclitată poziția atât în situația în care

¹ S. Lupaș, *Curs de drept cambial*, Tipografia Cartea Românească, Cluj, 1946, p. 8.

² L. Pop, R. Gidro, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Cluj Napoca, 1982, p. 346; L. Pop, I.F. Popa, S.I. Vidu, *Tratat de drept civil. Obligațiile...*, op. cit., p. 474.

³ M.N. Costin, I. Leș, M. Minea, D. Radu, *Dicționar de drept procesual civil*, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1983, pp. 30-34.

creditul transmis este vulnerabil la excepțiile pe care le-ar putea debitorul cât și la excepțiile terților dacă același credit a fost transmis succesiv mai multor cesionari.

1.5. Protecția dobânditorului în circulația bunurilor mobile

Totalmente diferită este protecția achizitorului ce a dobândit prin cumpărare un bun mobil (protecția sa capătă un caracter real)¹.

Legea stabilește o normă fundamentală (art. 937 C. civ) ce garantează obținerea proprietății asupra bunului mobil dobândit de la neproprietar, cu condiția ca dobânditorul să fi fost de buna credință în momentul primirii bunului. Norma dă un titlu suficient oricărui dobânditor de bunuri mobile, de bună credință, un titlu valabil sub orice aspect. De aici deducem și consecința: o regulă ce rezolvă conflictul între mai mulți achizitori ale acelorași bunuri mobile. Va fi proprietar cel ce a obținut posesia necunoscând înstrăinările precedente².

De aici rezultă niște avantaje specifice circulației bunurilor mobile în raport cu circulația creditelor (creanțelor).

Din punct de vedere substanțial, buna-credință acoperă în principiu [art. 937 alin. (2) C. civ.] orice viciu pe care îl prezintă titlul înstrăinătorului³.

Interesul achizitorului este acoperit, riscurile fiind totalmente înlăturate, dacă se împlinește condiția de a nu fi cunoscut că înstrăinătorul nu este titularul dreptului transmis.

Din punct de vedere formal, dobânditorul este scutit de a face dovada dreptului antecesorului său și al proprietarilor precedenți ai acestui antecesor. El trebuie să facă numai dovada posesiei sale, a unei stări de fapt evidente și, de obicei, notorii. Odată obținută posesia bunului, dobânditorul este ocrotit de orice risc, inclusiv al înstrăinărilor succesive, fără să mai fie obligat să facă vreo formalitate⁴.

¹ I. Deleanu, *Procedura civilă*, vol. I, Fundația „Chemarea”, Iași, 1994, p. 58.

² A. Pop, Gh. Beleiu, *Drept civil..., op. cit.*, p. 202.

³ D. Gherasim, *Buna credință în raporturile juridice civile*, Ed. Academiei, București, 1981, p. 154; V. Stoica, *Drept civil. Drepturile reale principale*, ed. a III-a, Ed. C.H. Beck, București, 2017, pp. 402-409.

⁴ T. Ionașcu, S. Brădeanu, *Drepturile reale principale în dreptul României*, Ed. Academiei, București, 1978, p. 194.

Avem de-a face, deci, cu o reglementare simplă și eficientă care mărește încrederea cumpărătorilor în operația făcută. Siguranța transmisiunii se bazează pe operațiunea însăși și nu pe un fapt exterior acesteia (cum întâlnim în cazul înstrăinărilor de imobile sau al transferurilor de mobile înregistrate, când este necesar ca operațiunea să fie consemnată într-un registru, o formalitate exterioară operațiunii).

Această certitudine nu o întâlnim în cazul transmisiunii creditelor prin cesiune, deoarece operațiunea în sine nu dă siguranța specifică transmisiunii mobilelor și legea nu creează pentru ea nicio situație exterioară care dă certitudine în cazul transmisiunii bunurilor mobile.

1.6. Problema extinderii protecției specifice transmiterii mobilelor la obținerea creditelor

Doctrina a arătat că acest dezavantaj al sistemului de circulație a creditelor în sistemul de circulație a bunurilor mobile a fost înlăturat prin apariția unui instrument juridic nou, acela al titlurilor de credit¹.

Finalitatea dorită de achizitorii de creanțe se realizează numai aplicând regulile proprii circulației bunurilor mobile, circulația creditelor. Posibilitatea de a face creditele să circule ca și bunurile mobile devine realitate realizând într-un titlu de credit unitatea dintre dreptul de proprietate asupra documentului ce conține obligația debitorului și dreptul asupra creditorului (titularitatea creditului).

Desigur, nu este o unitate oarecare, întâmplătoare, dependentă numai de voința părților, ci o unitate pe care o denumim **unitate funcțională**: legătura dintre dreptul de creanță și proprietatea titlului trebuie să asigure în mod egal și permanent o funcție constitutivă și de condiție necesară pentru exercițiul creditului².

Nu putem vedea această unitate decât analizând-o comparativ cu o altă formă de întrepătrundere între drept și document, nespecifică titlurilor de credit.

Luăm ipoteza unui credit ce se bazează pe un contract care cere în mod exclusiv forma scrisă (ex. – o vânzare imobiliară). În acest caz nu

¹ A. Asquini, *op. cit.*, pp. 37-38.

² F. Messineo, *Manuale di diritto civile e commerciale*, V. Milano, 1959, p. 256.

putem contesta că documentul exercită o funcție constitutivă, în ce privește dreptul. Însă legăturii dintre drept și document îi lipsește acea caracteristică specifică numai titlurilor de credit.

Unitatea dintre drept și document există cu necesitate în momentul constituirii dreptului, dar ea nu se perpetuează și în momentul circulației acest drept. Niciun moment nu se consideră că transferarea dreptului rezultă din transmiterea dreptului de proprietate asupra înscrisului, ci ea rezultă din contractul prin care se **cedează** dreptul. Cel ce cedează poate fi ținut, cel mult, să dea primitorului înscrisul justificativ al dreptului, dar nu ca o condiție necesară a exercițiului dreptului ci ca un accesoriu al transferului acestui drept¹.

O situație oarecum similară întâlnim în cazul în care se vrea să se valorifice un drept ce trebuie pretins având la bază un document (spre exemplu, dacă se vrea să se valorifice creanța ce rezultă dintr-un contract de asigurare, va fi necesară prezentarea poliței de asigurare, document ce constată existența contractului). Într-o astfel de situație, nu putem nega că ne găsim în prezența unui document necesar pentru exercițiul dreptului, însă trebuie observat că îndreptățirea celui ce urmează să încaseze indemnizația se verifică după regulile și cu efectele cesiunii creanțelor. Prezența documentului este necesară, însă insuficientă, și nu face altceva decât să simplifice niște formalități. Nimeni nu plătește indemnizația de asigurare celui ce prezintă polița numai pentru că este deținătorul poliței, înainte de a verifica, după mijloacele de drept comun, calitatea de beneficiar².

Exemplele date demonstrează caracterul special, diferit și deosebit al unității – drept de creanță, respectiv, document caracteristic – numai titlurilor de credit.

¹ Art. 22-24 din Legea nr. 115/1938, M. Of. nr. 95 din 27.04.1938.

² Fr. Deak, St.D. Cărpenu, *Drept civil. Contracte speciale, dreptul de autor, dreptul de moștenire*, T.U.B., București, 1983, p. 282; E. Safta Romano, *Contracte civile*, vol. II, Ed. Graphix, Iași, 1993, p. 129; A Besson, *Les assurances terrestres*, tome I-er, Paris, 1992, p. 49; G.D. Bistriceanu, Fl. Bercea, E.I. Macavei, *Dicționar de asigurări*, Ed. Științifică, București, 1991, pp. 307-311.

1.7. Încorporarea dreptului în titlu. Semnificația juridică a acestei formule

Unitatea la care ne-am referit se exprimă în literatura juridică prin formula **încorporarea dreptului în titlu**¹. Această expresie figurată redă ideea că situația creditorului este legată de poziția sa reală ce privește documentul, în sensul că din proprietatea acestuia din urmă rezultă titularul dreptului de creanță, posibilitatea cererii îndreptate împotriva debitorului².

Analizăm „fenomenul încorporării” pornind de la crearea unui titlu de credit. Avem un subiect care are față de altul o datorie rezultată dintr-un raport juridic determinat. El transpune obligația sa, redusă la elementele sale esențiale, necesare și suficiente pentru a identifica conținutul și modalitatea prestației la care s-a obligat, într-un document pe baza căruia își asumă obligația unilaterală de a efectua prestația în favoarea oricărui ce se va găsi în proprietatea acestui document³.

Creditorul poate transmite acest drept de creanță cu maximum de siguranță unui cesionar (beneficiar), transferându-i proprietatea documentului constatator al obligației unilaterale asumate de debitor, în baza unui raport juridic obișnuit între cei doi subiecți (creditor-debitor).

Creditorul devine subiect în două raporturi juridice: un raport fundamental, rezultat dintr-o relație juridică tipică, dintre cel ce emite titlul de credit și cel care îl primește, în care creditul corespondent va circula după regulile cesiunii; alături de acest raport, există un raport specific, apărut prin crearea titlului, care corespunde creditului și circulă după regula ce spune că oricine devine proprietar asupra documentului devine și titular al dreptului de creanță ce este constatat de document.

Relația ce se stabilește între document și credit este diferită de alte forme de conexiune pe care le-am amintit anterior (ce izvorăsc din raporturi juridice ce se constată în formă scrisă, *ad probationem* și *ad solemnitatem*). În titlul de credit se stabilește o legătură între document și

¹ I. Turcu, *Operațiuni și contracte bancar*, Ed. Lumina Lex, București, 1994, p. 123; G.L. Pellizzi, *Principii di diritto cartolare*, Bologna, 1967, p. 92; A. Fiorentino, *Dei titoli di credito*, în *Comentario del codice civile*, Bologna-Roma, 1974, p. 4.

² F. Messineo, *Manuale di diritto civile e commerciale*, V, Milano, 1959, p. 254.

³ C. Negrea, *Drept civil. Raporturi de obligațiuni*, vol. III, Cluj, 1923, p. 145.

drept nu numai în ce privește constituirea dreptului, ci și în ce privește circulația lui, în sensul că obținerea dreptului este un efect al obținerii proprietății documentului.

Calitatea de subiect activ al unui asemenea raport juridic care se naște prin emiterea unui titlu de credit este condiționată de existența unui drept real asupra înscrisului constatator al creanței, de o poziție reală față de document.

Legătura ce se stabilește între proprietatea documentului și creditul înscris, legătura exprimată prin formula încorporării, nu are un caracter absolut ci un **caracter instrumental**, în sensul că realizează un mijloc (instrument) tehnic de a extinde protecția ce o dă legea circulației bunurilor mobile asupra circulației creditelor.

De aici deducem următoarele consecințe:

- cumpărarea proprietății documentului în alt mod decât printr-un mijloc specific circulației titlurilor de credit nu duce implicit la cumpărarea creditului menționat în el¹;
- distrugerea documentului, chiar dacă se face voluntar, nu duce la stingerea dreptului, ci permite obținerea pe parcurs, urmând anumite formalități, a unui duplicat ce reconstituie situația anterioară².

1.8. Consecințele încorporării. Literalitatea și autonomia dreptului

Raportul particular ce se stabilește între drept și document produce două consecințe esențiale: literalitatea și autonomia dreptului de credit care asigură însăși funcționalitatea titlurilor de credit.

Literalitatea presupune că „întinderea dreptului și obligației ce rezultă din titlu sunt determinate și există numai în măsura arătată prin mențiunile de pe înscris”³. Această caracteristică decurge în mod necesar și firesc din alcătuirea titlului de credit, din legătura ce se stabilește prin încorporare între dreptul de credit și înscrisul ce-l consemnează. Titulatura dreptului nu se bazează pe un raport intervenit cu debitorul sau

¹ M. Foschini, *Uzucapione dei titoli di credito*, Riv. dir. comm., 1961, I, p. 38.

² G. Ferri, *Titoli di credito*, Torino, 1958, p. 133.

³ T.R. Popescu, *Dreptul comerțului internațional*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1976, p. 414.

pe o succesiune de astfel de raporturi personale, ci pe proprietatea titlului. Este deci firesc ca întinderea dreptului și a prestației la care este obligat debitorul să fie precis determinată prin litera documentului și numai prin ea.

Principiul literalității se manifestă ca o regulă de protecție a intereselor debitorului. El nu poate fi considerat și în favoarea creditorului deoarece interesul acestuia din urmă este să poată apela la circumstanțe străine de litera titlului pentru a-și putea amplifica pretențiile. Nu putem nesocoti însă ideea că regulile literalității dau siguranță circulației titlurilor, deoarece atât cel ce transmite cât și cel ce primește titlul știu cu cea mai mare precizie natura și câtimea prestației încorporate.

Literalitatea titlurilor de credit rezolvă categoric problema interpretării voinței subscriitorului. Voința acestuia este dată de semnificația literală a cuvintelor folosite și este interzisă orice căutare a intențiilor declarate sau ascunse. Dreptul creditorului este stabilit în baza unei situații ce rezultă din proprietatea înscrisului și conținutul său nu mai poate fi fixat prin interpretare¹.

1.8.1. Autonomia dreptului ce rezultă dintr-un titlu de credit presupune independența totală a creditorului față de situația juridică a oricărui purtător al titlului². Asta înseamnă că oricare ar fi motivul care a determinat emiterea titlului, cel ce l-a emis este ținut să îndeplinească prestația la care s-a obligat. Chiar dacă titlul circulă prin mai multe mâini, fiecare posesor are un drept nou, propriu și nu un drept cedat. Fiecare nou posesor devine titular al dreptului așa cum este el înscris în document, în literalitatea lui³.

Atât principiul literalității cât și al autonomiei drepturilor specifice titlurilor de credit pun pe debitor în imposibilitatea de a invoca față de purtătorii succesivi ai titlului excepțiile ce ar rezulta din raportul personal pe care el îl are cu primul din ei, ca să stingă în totul sau în parte pretenția

¹ G. Oppo, *Profili della interpretazione oggettiva del negozio giuridica*, Padova, 1943, p. 133; E. Betti, *Teoria generale del negozio giuridica*, Torino, 1955, p. 372.

² P.V. Pătrășcanu, *Titlurile de credit și importanța lor în comerțul internațional*, în *Studii și cercetări juridice*, 1973, p. 230.

³ I. Rucăreanu, *Curs de drept. Elemente de drept civil și comercial comparat*, Ed. ASE, București, 1980, p. 333.